

Sygn. akt III PK 179/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa E. B. P.

przeciwko Urzędowi Gminy N.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9
października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. akt VIII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 578 zł
(pięćset siedemdziesiąt osiem) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 7 lutego 2018 r. oddalił apelację pozwanego Urzędu Gminy N. od wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 marca 2017 r. przywracającego powódkę do pracy w pozwanym Urzędzie na poprzednich warunkach pracy i płacy oraz zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.800 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, płatnego pod warunkiem podjęcia pracy.

Sąd Okręgowy w motywach orzeczenia stwierdził, że spośród podanych przez pozwanego przyczyn wypowiedzenia powódce umowy o pracę tylko

likwidacja stanowiska pracy była uzasadniona, zaś pozostałe przyczyny okazały się nieprawdziwe. W szczególności, pozwany nie wykazał, aby wytypowanie powódki do zwolnienia odbyło się w sposób obiektywny. Zawarte w wypowiedzeniu umowy o pracę przesłanki dotyczące nienależytego wykonywania podstawowych obowiązków pracowniczych oraz długotrwałych nieobecności dezorganizujących pracę Referatu Finansowego Urzędu Gminy N. okazały się nieuzasadnione. Biorąc pod uwagę pozorność przesłanek zawartych wypowiedzeniu umowy o pracę, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zastosowania art. 45 § 2 k.p., a ponadto nawet zlikwidowanie stanowiska pracy nie wyklucza uwzględnienia żądania pracownika przywrócenia do pracy.

Pozwany zaskarżył skargą kasacyjną wyrok Sądu Okręgowego w całości, domagając się jego uchylenia i orzeczenia co do istoty sprawy, przez oddalenie powództwa w całości, bądź zasądzenia na rzecz powódki odszkodowania (art. 45 § 2 k.p.), ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego:

1) art. 45 § 1 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie i przywrócenie powódki do pracy, mimo że wypowiedzenie umowy o pracę nie naruszało przepisów prawa i było uzasadnione;

2) art. 45 § 2 k.p., przez błędną wykładnię i nieprawidłowe uznanie, że przywrócenie powódki do pracy jest możliwe w sytuacji, gdy zajmowane przez nią stanowisko pracy zostało zlikwidowane, a ponowne jej zatrudnienie stwarza sytuację, w której liczba etatów w dziale księgowości jest za duża i będzie to wiązało się z koniecznością zwolnienia w przyszłości innego pracownika, co do którego pracodawca nie ma zastrzeżeń związanych z jakością wykonywanej pracy, w przeciwieństwie do osoby powódki;

3) art. 45 § 2 k.p., przez błędną wykładnię i nieprawidłowe uznanie, że o niemożliwości lub niecelowości przywrócenia pracownika do pracy nie mogą przesądzać relacje panujące między powódką a pozostałymi pracownikami, ale długotrwały i głęboki konflikt między pracodawcą a pracownikiem, a ponadto, iż celowe jest przywracanie powódki do pracy, mimo że przed wypowiedzeniem

umowy o pracę popełniała przy wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych poważne błędy, a po przywróceniu jej do pracy, z dużym prawdopodobieństwem powtórzy się sytuacja, która była podstawą do dokonania wypowiedzenia, tj. powódka nadal nie będzie sobie radzić z nałożonymi obowiązkami zawodowymi.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do pytania, czy przywrócenie pracownika do pracy jest celowe w świetle art. 45 § 2 k.p., gdy pracownik ten nie posiada odpowiednich umiejętności do wykonywania przydzielonych mu zadań, gdyż przed wypowiedzeniem popełniał wielokrotnie poważne błędy, które wiązały się z narażeniem pracodawcy na odpowiedzialność finansową, a co więcej zlikwidowane zostało stanowisko pracy, na którym dotychczas pracował, przy uwzględnieniu, że relacje między zwolnionym pracownikiem a pozostałymi członkami zespołu nie pozwalają na poprawną współpracę, a co więcej po przywróceniu pracownika do pracy z dużym prawdopodobieństwem powtórzy się sytuacja, która była podstawą do wręczenia pracownikowi wypowiedzenia tj. nadal nie będzie on w stanie prawidłowo wykonywać swoich obowiązków.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienie prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Powołanie się na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania nowego problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju prawa i jurysprudencki i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114). Ponadto zagadnienie to powinno być również „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, LEX nr 2497714). Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w

zakresie problematyki, która podlega rzeczywistemu badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Realizacja wskazanej wyżej przesłanki nie polega jedynie na sformułowaniu problemu prawnego bazującego na przepisach wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej. Konieczne jest przedstawienie odpowiedniego wyводу jurydycznego, wykazującego nie tylko zasadność preferowanego przez skarżącego sposobu rozstrzygnięcia zagadnienia, ale także wadliwość rozwiązania postawionego problemu przez sąd drugiej instancji przy wykorzystaniu zapatrywań prawnych wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, opartych na poczynionych w sprawie jednoznacznych i stabilnych ustaleniach faktycznych wiążących Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2017 r., I CSK 175/17, LEX nr 2372560).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że przedstawione przez skarżącego pytanie nie spełnia kryteriów wymaganych do zakwalifikowania go jako zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., będącego jedną z ustawowych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sformułowane w skardze zagadnienie zostało oparte na założeniu, że pracownik (powódka) nie posiada odpowiednich umiejętności do wykonywania przydzielonych zadań, gdyż przed wypowiedzeniem popełniał wielokrotnie poważne błędy, które wiązały się z narażeniem pracodawcy na odpowiedzialność finansową, co przesądza o braku celowości przywrócenia pracownika do pracy w świetle art. 45 § 2 k.p.

Jednak sytuacja przedstawiona w tym zagadnieniu nie miała w istocie miejsca w rozpoznawanej sprawie, co oznacza, że w rzeczywistości skarżący zmierza wyłącznie do podważenia ustalonego przez Sąd orzekający stanu faktycznego sprawy, co usuwa się spod rozeznania i kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681), gdyż Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi oraz oceną materiału dowodowego dokonaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wynika wiążąco (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), że skarżący nie zdołał wykazać, by powódka na tle innych pracowników gorzej wypełniała swoje obowiązki.

Skarżący nie przedłożył dowodów pozwalających w sposób obiektywny ocenić częstotliwości błędów popełnianych przez innych pracowników i dokonać na tym tle porównań, co pozwoliłoby poznać ich skalę oraz faktyczny wpływ na funkcjonowanie referatu. Sądy obu instancji ustaliły, że bezpośredni przełożony powódki nie zapewnił jej odpowiedniego przeszkolenia w zakresie korzystania ze stosowanego oprogramowania, choć powódka powróciła na to stanowisko po 4-letniej przerwie i poprosiła o pomoc w jego obsłudze, a błędy zdarzały się też innym pracownikom zatrudnionym w referacie, zaś na miesiąc przed wypowiedzeniem umowy o pracę skarżący przyznał powódce nagrodę za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Oznacza to, że popełniane przez powódkę błędy nie miały wpływu na ostateczną ocenę jej pracy. Ponadto liczba błędów popełnionych przez powódkę była znacznie mniejsza w grudniu, a więc po kilkunastu dniach pracy, w trakcie których mogła ona ponownie wdrożyć się do obsługi programu i przyswoić zmiany związane ze sposobem dekretnowania, a działania skarżącego w istocie zmierzały do kontestowania prawomocnych wyroków dwukrotnie przywracających powódkę do pracy na poprzednie warunki pracy.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że przedstawione w skardze kasacyjnej „zagadnienie” nie spełnia wymogów przewidzianych dla tej przesłanki przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), ponieważ zostało ono sformułowane w oderwaniu od ustalonego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego sprawy.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c.

as]